

ברוכים הבאים ל"שולחן עגול" בנושא: רגולציה בענף הטלקום

16 ליולי, 2015

מכון אלי הורביץ
לניהול אסטרטגי

פורום הגבלים עסקיים ורגולציה

הפקולטה לניהול
אוניברסיטת תל-אביב

עו"ד אבי רימון

AVI RIMON

LAW FIRM < אבי רימון משרד עורכי דין

תחרות מבוססת תשתיות או ערוצי שיווק

עו"ד אבי א. רימון

כנס רגולציה בענף הטלקום של פורום הגבלים עסקיים ורגולציה

16.7.2015

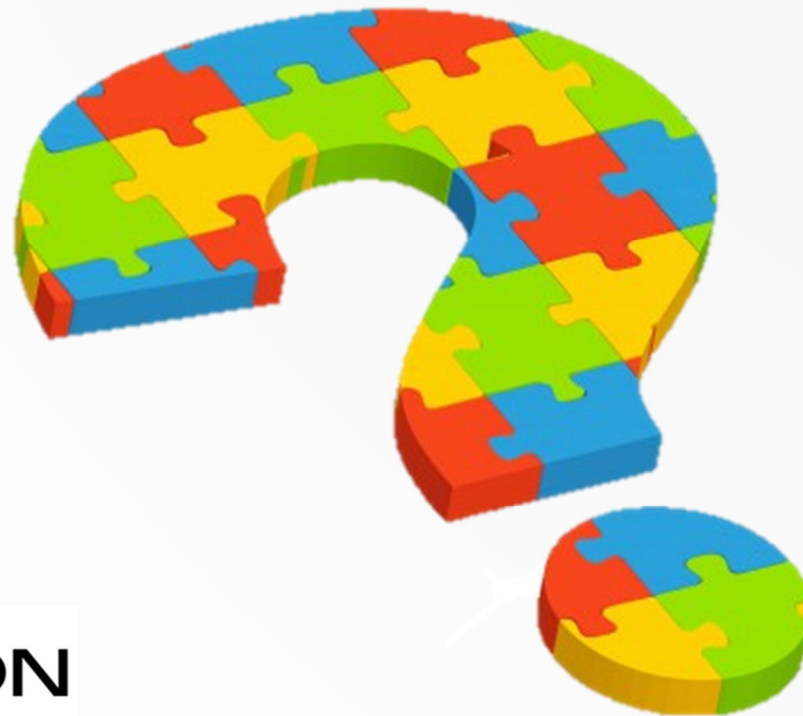

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

חידה רגולטורית

$$3.5 + 2 = 3$$

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

- האם תחרות היא היעד הרגולטורי העליון?

- מהם האמצעים להשגת היעד?

יעדי רגולציה בתחום התקשורת

גיוון השירות

איכות
השירות

מחיר לצרכן

שיוויון
באספקה

ניצול יעיל
של משאבים

ביטחון
וחירום

העדר ניצול
לרעה

נגזרות רגולטוריות

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

התחרות היא לרוב האמצעי היעיל לגיוון, יעול, איכות ומחיר

תחרות בין תשתיות משיגה יותר יעדים מאשר תחרות בין
קמעונאים

איזון נכון בין היעדים

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

ענף רשתות התקשורת אינו שוק חופשי

מתחייבת הלימה בין הסיכון והיקף החובות על
המפעיל לבין הגבלת השוק החופשי לטובתו

תחרותיות יתר מובילה לפגיעה ביתר יעדי רגולציית
התקשורת אף פוגעת בתחרות לטווח ארוך

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

תחרות על בסיס תשתיות או ערוצי שיווק בישראל

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

מדיניות עד 2010

יעדי הממשלה

דוח ועדת וקס-ברודט-ליאון (1996) – הצוות הבין משרדי לבחינת המדיניות בענף התקשורת ופתיחתו לתחרות קבע את יעדי הממשלה בתחום התקשורת באופן הבא:

"יעדה הראשי של הממשלה במדיניותה הכלכלית הוא מיקסום הרווחה לכלל התושבים לטווח ארוך".

בהתאם לדוח הועדה יעד זה בתחום התקשורת מתבטא:

- בקיום מגוון של שירותי התקשורת;
- ברמה גבוהה של שירותי התקשורת;
- בהבטחת תפוצת השירות;
- ביצירת סביבה עסקית שתעודד חדשנות טכנולוגית, יעילות כלכלית וביטחון למשקיע;
- בשמירה על ענייניה החיוניים של המדינה;
- בביטחון- הבטחת צרכי הביטחון הלאומי;

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

הקמת תשתיות ותחרות בינהן - היתה האמצעי העיקרי להשגת היעדים

• ועדת רוזן, עמ' 35 –

• **"תחרות על בסיס תשתיות עצמאיות** תביא לפיתוח מואץ של תשתיות מתקדמות ותצמצם את התלות של כלל המשק בתשתית אחת, תוך הגדלת חוסן תשתיות התקשורת בישראל והיכולת להתמודד עם אתגרי שעות חירום, משברים ואסונות טבע"; "התפתחות תשתיות מתחרות תאזן את יחסי הכוחות בין המפעילים השונים, והיחסים ביניהם ייקבעו על בסיס מסחרי, תוך צמצום מעורבות הגורם המסדיר".

• ועדת ברודט II עמ' 8 –

• **"ביסוס התחרות על תשתיות עצמאיות** יביא להקטנת התלות של הלקוחות והמפעילים החדשים בחברת בזק ולהתפתחות תשתיות חליפיות; התשתיות העצמאיות יגדילו את חוסן של תשתיות התקשורת בישראל, יאפשרו להתמודד עם משברים ואסונות טבע ויביאו להאצת המודרניזציה של התשתיות".

• המלצה מס' 4, עמ' 12 – **"התחרות בשירותי תשתית תיושם על בסיס תשתיות עצמאיות של בעלי הרשיונות הרלוונטיים"**.

• ועדת בועז, עמ' 4 –

• **"תחום התקשורת מהווה תשתית לפעילות כלכלית, ומשמש כמאיץ להתפתחות בתחומי משק רבים, במיוחד באלה בהם נדרשת טכנולוגיה מתוחכמת. תקשורת מתוחכמת ומתקדמת היא נשמת אפה של כלכלה מודרנית וצורך חיוני בכל משק מתקדם.**

• **מעריך תקשורת מתקדם הוא תנאי הכרחי לכושרה התחרותי של המדינה**, לאינטגרציה של המשק בכלכלה העולמית, לצמיחת תעשיות עתירות מידע ולתפקוד כלכלי תקין. תקשורת מתוחכמת היא גם צורך בטחוני".

הגנות על בעלי תשתית

- פלאפון – מונופולין דה יורה - 5 שנים, ועוד 5 שנים דה פקטו
- סלקום - הגנה מפני מפעיל נוסף דה יורה שנתיים, ועוד שנתיים דה פקטו
- פרטנר - הגנה מפני מפעיל נוסף דה פקטו 3 שנים.
- מפעילים הבינלאומיים – הגנה מפני מפעילים נוספים מספר שנים.
- YES - הגבלה מפני שימוש בטירינג ע"י חברות הכבלים.
- מירס – הגנה מפני PTT סלולארי.
- הוט – אפשרות לטריפל.

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

מדיניות מ - 2010

מכרז תדרי דור 3 - 2010

למה 2?

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

מכרז 2010 וחוק ההסדרים לשנת 2011 - הרפורמה בשוק הסלולאר

חובת הפריסה איננה תנאי לקיום הסכם נדידה.
דמי נדידה תחת תקרה.
דחיית תשלום דמי הרישיון
הפחתה עד איפוס של דמי הרישיון.
הפחתה דראסטית של חסמי מעבר.

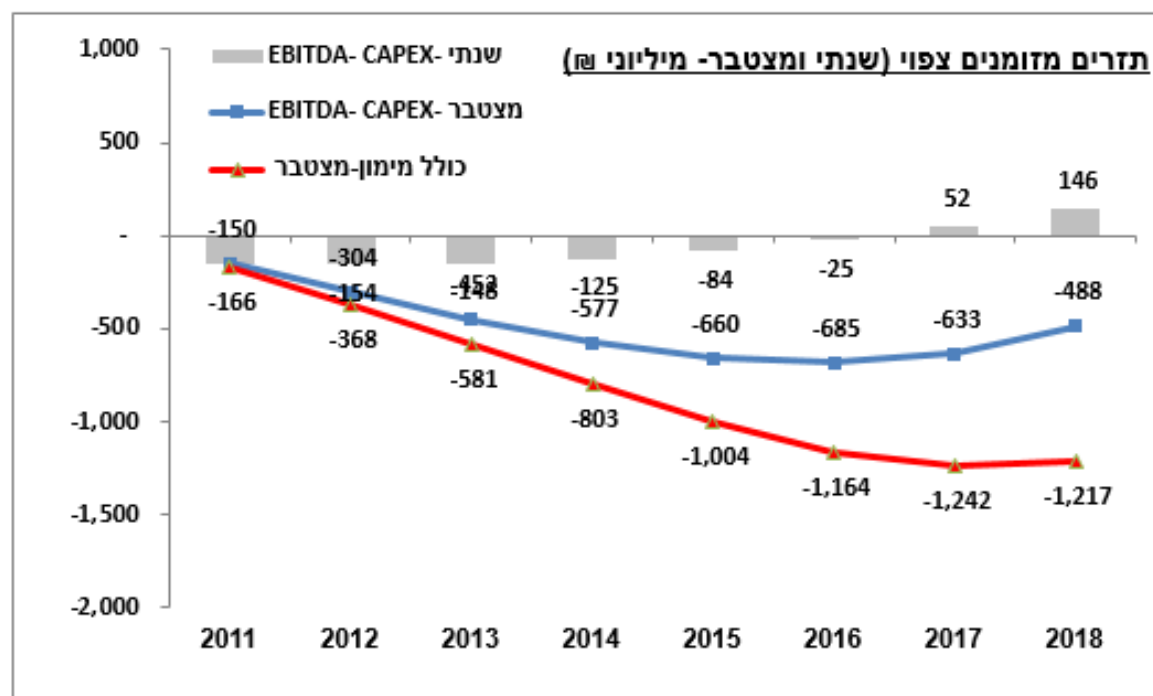
**אין הלימה בין שפע ההטבות לבין אמצעי הפיקוח והבקרה
על מנת לוודא קיום החובות**

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

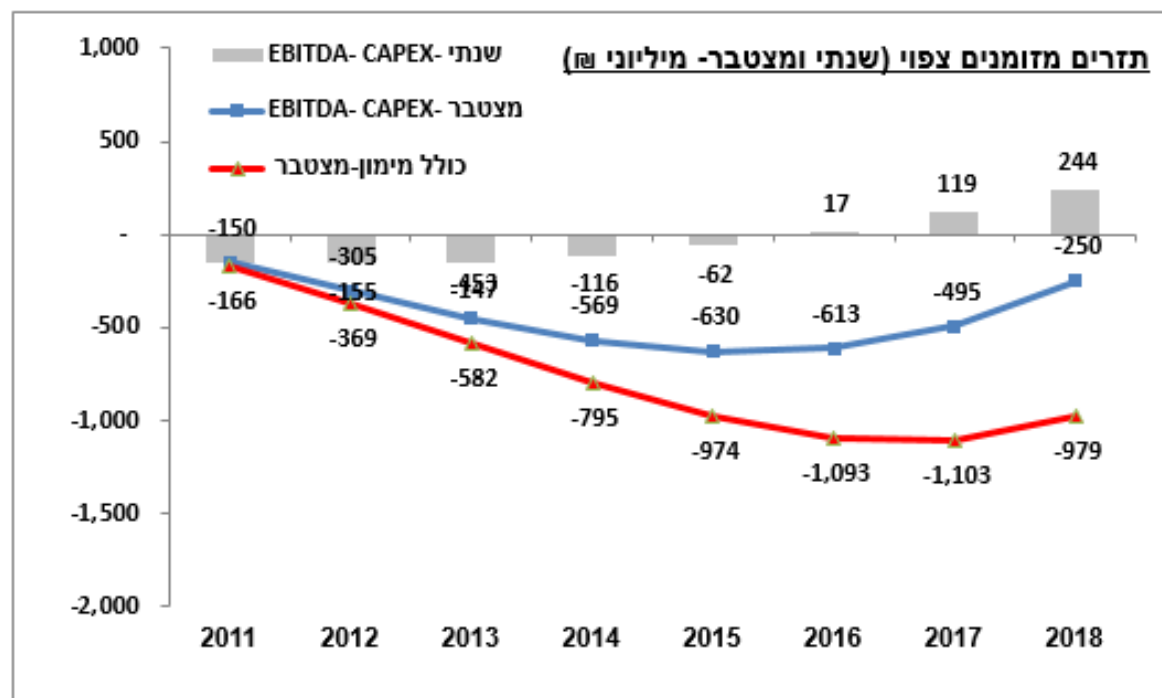
משתני החלטה		
1	גודל שוק הסלולאר - 2018	11,800
2	נתח שוק מפעיל חדש- שנה 7	15%
3	ARPU (₪ חודשי)	50
4	שנה 1 EBITDA %	-5%
5	שנה 7 EBITDA %	30%
6	השקעות כ- % ממחזור (משנה 6)	8%

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

משתני החלטה		
1	גודל שוק הסלולאר - 2018	11,800
2	נתח שוק מפעיל חדש- שנה 7	10%
3	ARPU (₪ חודשי)	100
4	שנה 1 EBITDA %	-5%
5	שנה 7 EBITDA %	30%
6	השקעות כ- % ממחזור (משנה 6)	8%

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

התוצאות 1

- מחירי השירות צנחו באלף אחוז.
- כמעט 2 מיליון מנויים גוייסו על ידי המפעילים החדשים.
- ריווחיות חברות הסלולאר קרוב לאפס.
- הפירמידות של בן דב ודנקנר התמוטטו.
- פוטרו אלפי עובדים בתעשיית הסלולאר.
- הוצעו חבילות הכורכות מספר שירותי תקשורת.

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

תוצאות 2

- גולן טלקום אינה מקיימת רשת, ומשרד התקשורת לא אוכף את המחוייבות, ולכן היא מציעה מחירים ללא נטילה בחשבון של עלויות הפריסה.
- הוט מובייל מפסיקה להקים רשת.
- פרטנר לא נכנסת לשוק הטלוויזיה. סלקום נכנסת עם שירות טלוויזיוני Low Tier.
- צניחה בערך פרטנר וסלקום – כ – 80%.

T נתונים בזמן אמת

גרף מניה סלקום

ניתוח טכני - בורסה גרף

חפש נייר להשוואה

☐ חלל תקשורת

☐ בי קומיוניקיישנס

☐ פרטנר

☐ מדד ת"א תקשורת

השוואה:

סוג גרף:

5 שנים

3 שנים

שנתי

חצי שנתי

3 חודשים

חודשי

שבועי

יומי

שער נמוך 1,390

שער גבוה 10,058.32

שינוי תקופתי -80.30 ↓

עד 14/07/2015

14/07/2010

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

מפת התקשורת החדשה של ישראל - ארבע הקבוצות המובילות

נוחי דנקנר	שאול אלוביץ' ** כמות לאיסורים גולשים
שוק: 7.5 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: סלק שוק: 18.8 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: 8 שוק: 3.7 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: HOT שוק: 1.5 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: 012 smile	שוק: 7.5 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: סלק שוק: 18.8 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: 8 שוק: 3.7 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: HOT שוק: 1.5 מיליארד שקל בעל מניות עיקרי: 012 smile
תחומי פעילות: 13 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8	תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8 תחומי פעילות: 8

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

שיתוף אתרים

מדיניות שיתוף רשתות

- ניתן לשתף רשתות ותדירים – על מנת לשמר קיומו של מפעיל קיים.
- אם גולן והוט מובייל יבצעו שיתוף בדור 4 שיבטא השקעה מצידן שוות ערך להשקעה שהיתה נדרשת לעניין הדור ה- 3, יפטרו אותן מדרישות הפריסה של הדור ה- 3.

פתרון החידה

$$3.5 + 2 = 3$$

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

מכרז דור 4

- הוצעו 8 רצועות תדרים.
- המכרז פתוח למפעילים חדשים.
- מפעיל חדש יהיה רשאי לבצע שיתוף רשתות עם מפעיל קיים בתנאי שיחזיק במחצית מהבעלות בציוד האלקטרוני של אתרי השידור ובזכות שימוש אפקטיבית בציוד הפסיבי של האתרים.

תוצאות המכרז:

פלאפון – 3 רצועות; אקספון 018 – רצועה אחת

סלקום – רצועה אחת; גולן – רצועה אחת

פרטנר – רצועה אחת; הוט מובייל – רצועה אחת

AVI RIMON
אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

מה הלאה?

2?

AVI RIMON
אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

תשתיות קוויות – המלצות ועדת חייק

- חבילות סל משותפות הן העתיד ומבטאות את טובת הצרכן.
- יש להשלים עם קיומן של 4 קבוצות תקשורת שאמורות לספק את כל השירותים.
- צריך לגרום לכך שבזק תספק את השירות הנדרש לפרטנר ולסלקום ובזול כדי שיספקו IPTV.
- אם בזק לא תבצע זאת, יש לפתח שוק סיטונאי על תשתיות בזק, ואחרי הגשמתו לבטל את ההפרדה המבנית בקבוצת בזק.

תשתיות קוויות – סיפורה של IBC

הגבלות רגולטוריות נכבדות: הגבלה לשירותי תשתית בלבד, איסור על מכירה קמעונאית למעט לגופים מוסדיים, חסימת פרטנר וסלקום מלהשקיע, אחידות המחיר.

העדר הקלות והפחתת חסמים: לדוגמא שימוש זמני בתשתיות בזק.

יזום השוק הסיטונאי: משמעו הפחתת התמריץ להשקיע בתשתיות חדשות.

ביטול חובת הפריקות בחבילת שירותי קבוצת בזק?

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM

תודה

AVI RIMON

אבי רימון משרד עורכי דין < LAW FIRM